

**Các hồ thủy điện trên lưu vực sông Đà thiếu hụt 5 tỷ m³ nước,
EVN đề nghị Nhà máy nước Sông Đà khẩn trương
khắc phục tình trạng sử dụng nước chưa hiệu quả**

Đến giữa tháng 9/2022, các hồ thủy điện trên sông Đà đang thiếu hụt khoảng 5 tỷ m³ nước so với mức nước dâng bình thường. Thực tế này đòi hỏi Nhà máy nước Sông Đà cần khắc phục ngay tình trạng sử dụng nước chưa hiệu quả, tận dụng tối đa dòng chảy của sông Đà nhằm hài hòa giữa mục tiêu giữ nước cho sản xuất điện và đồ ải, vừa đảm bảo cấp nước phục vụ sinh hoạt của vùng hạ du.

1. Nước về các hồ rất kém so với trung bình nhiều năm

Mùa lũ năm 2022 trên lưu vực sông Đà đến sớm, tuy nhiên giai đoạn tháng 7-8 gần như không có lũ. Nước về chỉ bằng khoảng 50% so với trung bình nhiều năm (TBNN). Trong khi đó, theo nhận định của Trung tâm Dự báo Khí tượng thủy văn Quốc gia, mực nước trên các sông suối ở khu vực Bắc Bộ xuống thấp trong giai đoạn tháng 10-12/2022. Lượng dòng chảy trên lưu vực sông Đà ở mức thiếu hụt so với TBNN từ 5-40%, thiếu hụt nhiều tại khu vực hồ Hòa Bình. Số liệu cho thấy trong quý 3/2022, lượng nước về hồ Hòa Bình chỉ bằng 57% so với trung bình nhiều năm.

Thực tế, để cấp nước đồ ải vụ Đông Xuân cho gần 500.000 ha diện tích gieo cấy lúa các tỉnh Trung du và Đồng bằng Bắc Bộ, tổng lượng nước xả từ các hồ chứa thủy điện thường dao động khoảng 4,3-5,1 tỷ m³/năm. Sau khi xả nước phục vụ đồ ải, mực nước thượng lưu của hồ Hòa Bình giảm từ 5,1-10,9 m.

Làm việc với Công ty Cổ phần Đầu tư Nước sạch Sông Đà (quản lý Nhà máy nước sông Đà) vào ngày 19/9, ông Nguyễn Quốc Chính, Phó Trưởng ban Kỹ thuật - Sản xuất EVN cho hay, việc thiếu hụt khoảng 5 tỷ m³ nước so với mức nước dâng bình thường sẽ gây không ít khó khăn đến việc chuẩn bị phương án cung cấp điện cho mùa khô năm 2023, đặc biệt là việc cung cấp nước đồ ải vụ Đông Xuân 2022-2023. Thực tế này đòi hỏi Nhà máy nước Sông Đà cần khắc phục ngay tình trạng sử dụng nước chưa hiệu quả, tận dụng tối đa dòng chảy của sông Đà nhằm hài hòa giữa mục tiêu giữ nước cho sản xuất điện và đồ ải, vừa đảm bảo cấp nước phục vụ sinh hoạt của vùng hạ du.

Buổi làm việc giữa EVN và Công ty Cổ phần Đầu tư Nước sạch Sông Đà diễn ra ngày 19/9/2022

2. Cần đẩy nhanh tiến độ thi công các trạm bơm dã chiến

Cũng theo ông Nguyễn Quốc Chính, thời gian qua, lòng sông Đà bị hạ thấp đáng kể, cũng ảnh hưởng lớn đến khả năng lấy nước của Nhà máy nước sông Đà. Trước đây, hồ thủy điện Hòa Bình chỉ cần chạy 3 tổ máy, nhưng hiện nay phải chạy 4-5 tổ máy mới đủ để nhà máy lấy nước.

Theo tính toán của Trung tâm Điều độ Hệ thống điện Quốc gia (EVNNLDC), yêu cầu xả tối thiểu 750 m³/s liên tục 24/24h tất cả các ngày trong tuần của Nhà máy nước sông Đà không phù hợp với tình hình thủy văn hiện tại và không phù hợp với nhu cầu tiêu thụ điện quốc gia. **Theo yêu cầu này, hồ Hòa Bình phải xả khoảng 64,8 triệu m³/ngày, trong khi Nhà máy nước sông Đà chỉ lấy được khoảng 300 ngàn m³/ngày.** Điều này gây lãng phí nguồn nước rất lớn, do nhà máy này chưa đầu tư được công nghệ, giải pháp lấy nước phù hợp để tận dụng nguồn nước khi xả từ hồ Hòa Bình.

Trong bối cảnh cuối năm 2022 và dự kiến năm 2023, giá nhiên liệu đầu vào cho sản xuất điện vẫn tăng cao, tình hình thủy văn không thuận lợi, nhu cầu sử dụng điện tiếp tục tăng, EVN đề nghị Công ty Cổ phần Đầu tư Nước sạch sông Đà sớm có giải pháp lấy nước phù hợp, tập trung lấy nước vào các giờ ban ngày theo lịch huy động đáp ứng hệ thống điện của Nhà máy Thủy điện (NMTĐ) Hòa Bình, đồng thời tích đủ nước trong các ngày thứ 7, chủ nhật khi NMTĐ Hòa Bình giảm phát.

Tập đoàn Điện lực Việt Nam đã đề nghị công ty này đẩy nhanh tiến độ thi công các công trình trạm bơm dã chiến, trạm bơm khẩn cấp, để chủ động sản xuất kinh doanh, không phụ thuộc vào việc vận hành NMTĐ Hòa Bình.

Ông Nguyễn Xuân Quý - Tổng giám đốc Công ty Cổ phần Đầu tư nước sạch sông Đà, cho biết: Trong thời gian qua, EVN đã huy động các tổ máy phát điện để đảm bảo Nhà máy nước sông Đà có đủ nguồn nước cho sản xuất nước. Dù vẫn duy trì lượng xả theo quy định, nhưng với nhiều nguyên nhân khác nhau, mực nước ở lòng sông Đà đang xuống rất thấp, không đạt được mức nước như mọi năm. Cũng theo ông Quý, trước mắt, công ty cần các cơ quan chức năng hỗ trợ thực hiện sớm các giải pháp thi công các trạm bơm dã chiến, trạm bơm khẩn cấp để công ty có thể hoàn thành trong tháng 1/2023.

Hạ lưu Nhà máy Thủy điện Hòa Bình

4 hồ chứa thủy điện lớn trên bậc thang sông Đà gồm: Lai Châu, Bản Chát, Sơn La, Hòa Bình.

- Tổng dung tích hữu ích: 15,1 tỷ m³.
- Tổng công suất nhà máy thủy điện trên sông Đà: khoảng 6.260MW
- Tổng sản lượng điện sản xuất: khoảng 25,6 tỷ kWh